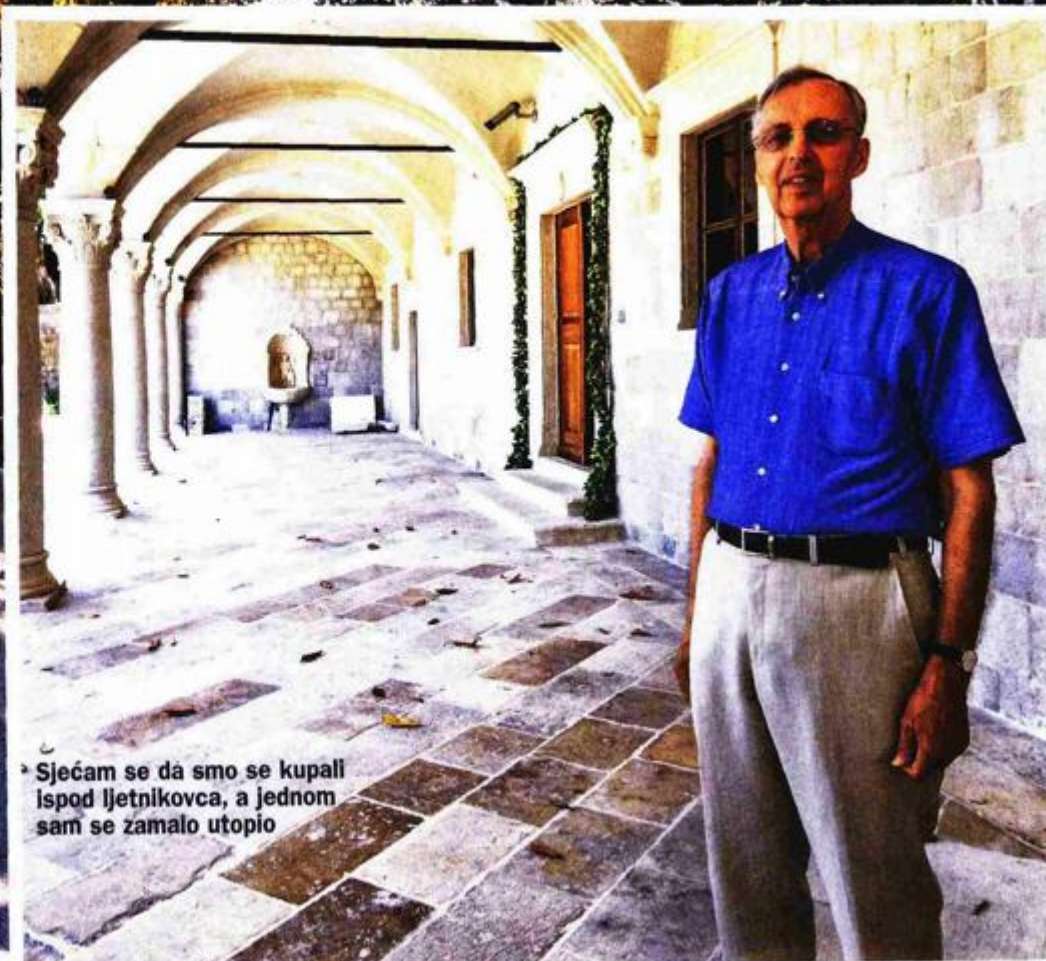

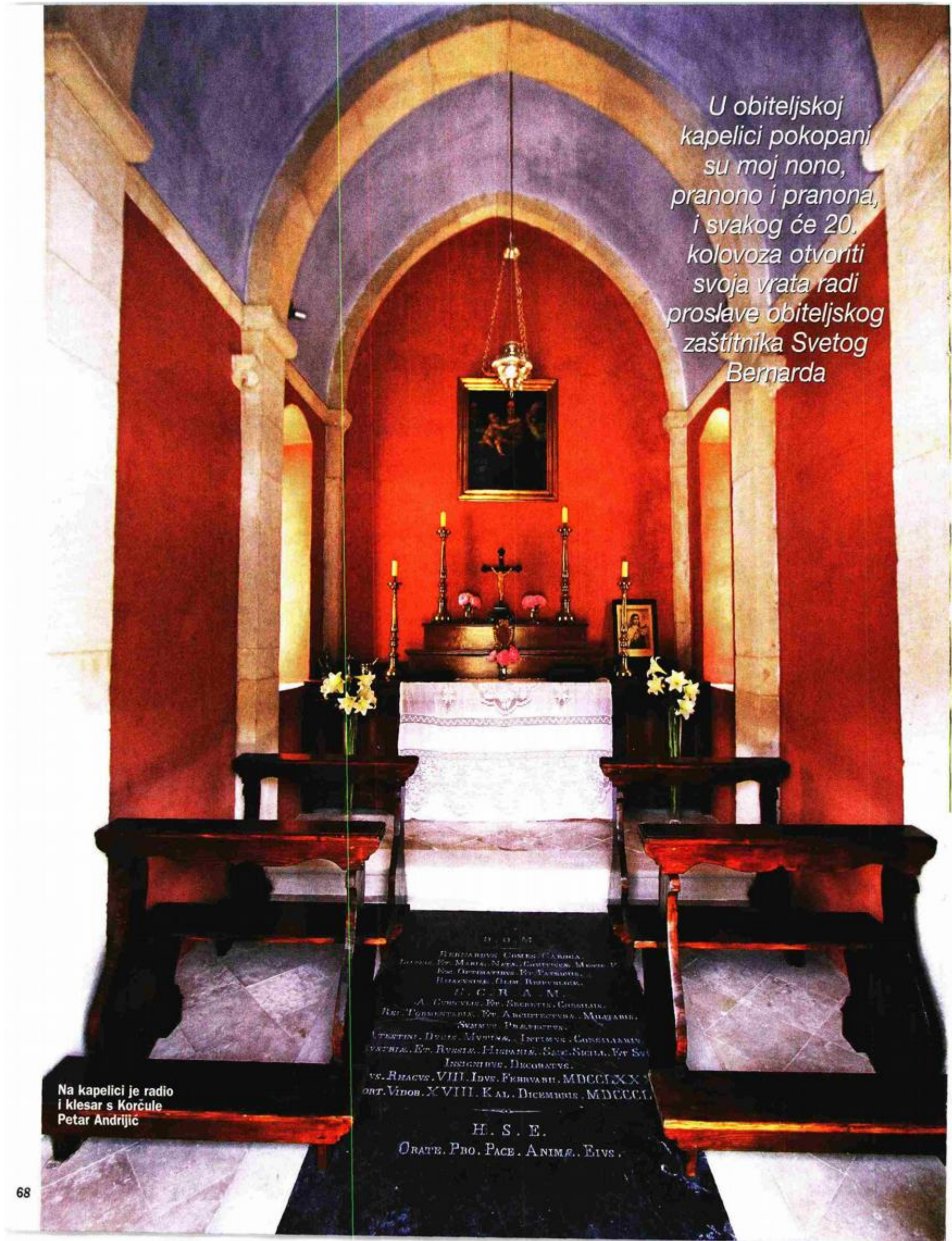
IVO FELNER

Ugledni kemičar koji živi u
Švicarskoj i nasljednik
slavne dubrovačke loze
Kaboga posvetio je deset
godina obnovi obiteljskog
ljetnikovca iz 16. stoljeća
na Batahovini, gdje je
proveo najranije djetinjstvo

Sjećam se da smo se kupali
ispod ljetnikovca, a jednom
sam se zamalo utopio

mjestu

U obiteljskoj kapelici pokopani su moj nono, pranono i pranona, i svakog će 20. kolovoza otvoriti svoja vrata radi proslave obiteljskog zaštitnika Svetog Bernarda

Na kapelici je radio i klesar s Korčule Petar Andrijić

Modno podsjećanje na
Dubrovačku Republiku

Napisala **Lidija Crnčević**
 Snimio **Tonči Plazibat CROPIX**

Da bi pokazali svoje bogatstvo, ugled i kulturu, dubrovački su plemići u doba Republike u okolici grada podizali takozvane *palazzi de delizie*. A jedan od najljepših ljetnikovaca bio je na Batahovini, na ulazu u Rijeku dubrovačku, najprije u vlasništvu obitelji Bona, a poslije velikog potresa 1667. pripada obitelji Caboga. Dao ga je u 16. stoljeću sagraditi Miho Bunić, koji je angažirao najbolje graditelje tog doba, pa je tako kapelu s malom kupolom izradio poznati klesar s Korčule Petar Andrijić, a ljetnikovac je imao trijem, lođu, terasu duž cijelog pročelja, mnogo lukova i stupova s kapitelima te gotičke prozore. Tijekom stoljeća je pregrađivan i dograđivan, no na kraju je doživio sudbinu ostalih plemićkih ladanjskih kuća - pojeo ga je zub vremena.

Dubrovački ljetnikovci imaju slavnu prošlost, sramotnu sadašnjost i neizvjesnu budućnost, napisala je u svojim radovima povjesničarka umjetnosti Nada Grujić. Za slavnu prošlost ljetnikovca Bunić-Kaboga pobrinuli su se mnogi članovi te ugledne i bogate dubrovačke obitelji čiji korijeni sežu do devetog stoljeća. Od svećenika i znanstvenika Eusebija Caboge, nestašnog bonvivana Marina

Caboge, kojemu Dubrovnik duguje obnovu nakon "velike trešnje", do Bernarda Caboge, grofa i generala austrijske vojske, koji je na svom radnom stolu držao Gundulićevog "Osmana" jer je smatrao da su u tom djelu najveća slava i mudrost njegova naroda i domovine. On je i pokopan u kapelici na Batahovini, dok mu je srce našlo mir u dubrovačkoj katedrali.

Taj ljetnikovac na vodi u život je vratio Ivo Felner (74), doktor kemije koji živi u Švicarskoj, donacijom od tri milijuna eura za javnost nepoznatog dobročinitelja, koji je izdašnu financijsku pomoć uvjetovao anonimnošću. Pa tako jedan od troje živućih nasljednika po majci slavne dubrovačke loze predstavlja Zakladu Batahovina osnovanu u Lihtenštajnu, zahvaljujući kojoj je obnova tog predivnog kamenog zdanja nedavno dovršena i predana kao dar Dubrovniku i Dubrovčanima.

Vonj tufine

- Sjećanja i uspomene na rano djetinjstvo, koje sam s roditeljima i sjedeći noni u krilu proveo u ljetnikovcu na Batahovini, godinama su se isprepletali pa više nisam siguran što pamtim kao stvarni događaj, a što mi je ostalo iz priča koje su mi pričali - govori Ivo Felner, doktor kemije, rođen u Dubrovniku 1939. - Sjećam se velike tarace i vonja "tufine", koji bih osjetio na vrhu stuba što su vodile u prizemlje, kamo je meni i godinu dana ▶

Klesarsko
majstorstvo u
kamenom zidu

Birokracija je bila najveći problem dr. Ivi Felneru u obnovi ljetnikovca

U trenucima kad sam pomišljao da bi bilo najbolje odustati od svega, hrabрила me supruga Aina, koja nije dopuštala da malodušnost nadvlada plemenitu nakanu

mladoj sestri bilo zabranjeno silaziti. Taj miris vlage još mi je u nosu i podsjeća me na djetinjstvo i nonu Luciju. Ne sjećam se više u kojoj sam sobi spavao, ali pamtim da smo se kupali ispred ljetnikovca jer tada nije bilo današnje ceste. Jednom sam se, ispričali su mi moji kasnije, zamalo utopio, a na jednoj fotografiji cijela mi je glava zamotana jer sam imao upalu uha. Nekakvom dječjom selektivnošću zapamtio sam i crtež bicikla koji mi je narisao penkalom u bojama jedan naš gost negdje početkom Drugog svjetskog rata. Kad je za vrijeme rata zbog bombardiranja postrojenja goriva u Rijeci dubrovačkoj postalo opasno živjeti u ljetnikovcu, obitelj Felner preselila se najprije na Lapad, a zatim na Boninovo. U ljetnikovcu je ostala samo nona Lucija. Bez obzira na opasnost koja joj je prijetila, ona je svaki dan pješice prelazila kilometre puta da bi svojim unucima donijela svježe kozje mlijeko. Nakon rata otac Ive Felnera, koji je po struci bio građevinski inženjer, dobio je posao u Karlovcu pa je tada osmogodišnji dječak nonu posjećivao samo ljeti.

- Karlovac je bila tek prijelazna stanica. Tu smo se zadržali samo tri godine. Ali to razdoblje imalo je presudnu važnost za cijeli moj život - kaže Ivo Felner. - Naime, u drugom razredu osnovne škole moj učitelj Ivo Lasić pokazao nam je proces destilacije vode koji me toliko impresionirao da sam odlučio postati kemičar. I kao što vidite, doista sam to postao.

Život je tog znanstvenika podrijetlom iz Dubrovnika odveo u Švicarsku, gdje je izgradio zavidnu karijeru i zasnovao obitelj. Njegova supruga je Švedanka, a sina i kćer odgajali su

poput Švicaraca jer nisu željeli ostati stranci niti djeci stvarati osjećaj da su stranci. Pa iako nije sklon jadikovanju za prošlošću niti je dopuštao da ga muči nostalgija za ljepotom koju je doživio u djetinjstvu, ipak se prije deset godina uhvatio vrlo zahtjevnog posla - obnove obiteljskog ljetnikovca, na koji više nema nikakvo pravo.

Večernji poziv

- Nikada neću zaboraviti kad me jednu večer u studenome 2003. nazvala nama dobro poznata osoba i rekla mi bez puno uvoda da želi financirati obnovu ljetnikovca. Uvjet je bio da ja vodim projekt i da ta osoba ostane anonimna. Nikakva protuusluga nije tražena. Prihvatio sam bez oklijevanja jer sam već bio u mirovini pa sam imao dovoljno slobodnog vremena, a i cijeli sam život prihvaćao izazove od kojih su mnogi zadržali iz straha da ih neće moći realizirati.

Iskustvo vođenja timova dr. Felner je stekao na nizu međunarodnih projekata koje je vodio tijekom

rada u farmaceutskoj industriji, ali u projektu obnove ljetnikovca sretao se s drukčijim problemima, ponajprije birokratskim, no nije htio odustati.

- Bilo je puno prepreka, valjalo je probijati put kroz kompliciranu birokraciju te razbiti nepovjerenje onih koji su držali kako je nemoguće da netko tako nešto želi učiniti i dati a da sam od toga nema ništa. U trenucima kad sam pomišljao da bi bilo najbolje odustati od svega, jer sam se umorio od stalnog dokazivanja da nemam figu u džepu, ohrabrenje i potporu davala bi mu supruga Aina. Nije mi dopuštala da malodušnost trenutka nadvlada plemenitu nakanu očuvanja te vrijedne baštine koja je opipljiv trag vlastelinskog prezimena Kaboga u povijesti Dubrovnika. Konačno, u kapelici u sklopu ljetnikovca počivaju i moj nono, čiji su posmrtni ostaci prije nekoliko mjeseci preneseni iz Graza, kao i pranono i pranona s majčine strane, koji su bili pokopani na groblju Svetog Mihajla. I svake će se godine 20. kolovoza otvoriti vrata kapelice da bi se slavio obiteljski svetac Sveti Bernard.

Kad dođe u Dubrovnik, dr. Ivo Felner boravi u hotelu. Nema u njemu sjetne ili žala za prošlim vremenima. Ali ima ponosa, na svoje korijene i na posao koji je uspješno završio nakon deset godina. I stoga je neobično radostan kad prođe pokraj tog zdanja koje je nekada bilo njegov dom, a danas je otvorilo vrata Odjelu za restauraciju papira Hrvatskog restauratorskog zavoda, kao i mladim umjetnicima koji su dobili novi prostor za izlaganje svojih djela, večeri poezije, razne radionice, seminare i kongrese. Srce mu je na svom mjestu. ■

Predsjednik Ivo Josipović odlikovao je Ivu Felnera ordenom Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića

